Beratungszentrum
für Migranten und
Migrantinnen

Arbeitsmarktpolitische
Beratungs- und
Betreuungseinrichtung

Xizmetên girîng ên Servîsa Bazara Karê (AMS)

Bingehên qanûnî: ALVG (Qanûna Bîmeya/Sîgorteyê Bêkariyê)

Xizmetên Servîsa Bazara Karê (AMS):
a) Alîkariyên pereyî yên bîmeya/sîgorteyê bêkariyê: Pereya bêkariyê (Arbeitslosen-geld), Alîkariya rewşa dijwar/acîl (Notstandshilfe)
b) Teşwîqa karê: Pereya perwerdehiyê (Weiterbildungsgeld), pereya/Alîkariya karê ya temenê bilind (Altersteilzeitgeld), emekdariyê ya beşî (Teilpension – Altersteilzeit ya berfireh), pereya perwerdehiya bi kar (Bildungsteilzeitgeld)
c) Xizmetên ji bo kesên pîr: Pêşpereya pensiyonê/pêşkeftina teqawidiyê
d) Ji bo kesên bi astengiyên tenduristî: Pereya veguherîna pîşe yarmetiya ji nû ve perwerdekirinê (Umschulungsgeld)

Ji bo qeydkirina li AMSê ji bo dîtina karê, divê kes **kar bikare**, **kar bixwaze** û **bêkar be**.
Kesên ku berpirsiyariya çavdêriya zarokanên bin 10 salî an zarokên bi astengî hene: di destpêkê de herî kêm 16 saetan di hefteyê de amadebin, lê divê bi lez cîhek çavdêriyê rêz bikin û piştî wê herî kêm 20 saetan amade bin. Kesên ku pereya çavdêriya zarokan/ yarmetiya lênêrîna zarokan (Kinderbetreuungsgeld) distînin, divê çavdêriya guncaw nîşan bidin.

Welatiyên welatên sêyemîn (**ne dewletên Yekîtiya Ewropayê (YE**)) divê xwedî belgeya nişteciîhbûnê ya derbasdar bi destûra karê bin.

Pereya bêkariyê (Arbeitslosengeld)

Mafê pereya bêkariyê yê kesên ku: demek karê ya herî kêm bi bîmeya bêkariyê nîşan didin, ji bo dîtina karê amade ne, û demê standina pereyê bi dawî nebûye.

Maf (Anwartschaft)

Cara yekem: 52 hefte karê bi bîmeya bêkariyê di nav 2 salên dawî de. **Careke din: 28 hefte karê bi bîmeya bêkariyê di nav 12 mehan** de. **Bêkarên bin 25 salî: 26 hefte** karê bi bîmeya bêkariyê **di nav 12 mehan de**

Mîqdara pereya bêkariyê

Pereya bêkariyê pêk tê ji: bingehpere, zêdeperê ya malbatî, û heke pêwîst be, pereya temamker. Bingehpere bi nêzîkî **55% ji dahata rojane ya safî** ye. Ev dihesibîne li ser bingehê **mezinahiya brût a 12 mehanên dawî** (bi zêdekirina bonusan). Ji bo her zarokek ku alîkariya malbatî tê standin û lêçûna bingehîn tê dayîn: **€0,97 rojane** tê dayîn
(ev jî dikare ji bo hevjînê were dayîn). Heke bingehpere ji zexta alîkariya temamker kêmtir be, pereya temamker tê dayîn. Ji **45 salî** û pê ve, pereya bêkariyê nikare ji ya berê kêmtir be**: Girêdana rêbernameya mûçeya bêkariyê**: https://www.ams.at/organisation/ams-eservices/online-ratgeber#wien

Demê standina pereyê

Herî kêm: 20 hefte
30 hefte: heke 3 sal kar bi bîmeya bêkariyê hebûbe

39 hefte: 6 sal kar di nav 10 salên dawî ji bo kesên bêkar ên 40 salî û pê ve
52 hefte: 9 sal kar di nav 15 salan de (ji 50 salî û pê ve)/ 9 sal karê ku di nav 15 salên dawî de ji temenê 50 salî pê ve divê beşdariya sîgortaya bêkariyê were dayîn.

Domandina pereyê/dayina berdewam (Fortbezug)

Heke kesek hemû demê xwe yê herî zêde bi pereya bêkariyê bikar neanî, ew dikare piştî navberê, di **nav 5 salan** de, pereya mayî bistîne. Heke mafek nû çêbibe, mafê domandinê tune ye.

Rawestandina pereyê (Ruhen)

Pereya bêkariyê rawestî ye di van rewşan de: pereya nexweşiyê, domandina pereya standinê, mayîna li nexweşxaneyê an navenda dermankirinê, mayîna li derveyî welat, xizmeta leşkerî / sivîl, pereya çavdêriya zarokan, pereya teqawîdina karê (Kündigungsentschädigung) û pereya şûna ta'tilê. **Lêborîn (Nachsicht):**Bi bingehî, li derveyî welat **pereya bêkariyê nayê dayîn**. Lê heke sedemên girîng hebin (wek mînak: lêgerîna karê, perwerdehî, rewşên acîl ên malbatî), dikare ji bo demeke sînorkirî, **herî zêde 3 meh**, pereya bêkariyê bidome. Ji bo vê yekê, divê **daxwaza lêborînê (Nachsichtsansuchen)** bi **sedem û belgeyên nîşandan** li **şaxeya herêmî ya AMSê** were pêşkêş kirin.

Alîkariya rewşa dijwar (Notstandshilfe)

Mafê Notstandshilfe heye ji bo wan bêkaran ku mafê wan yê pereya bêkariyê bi dawî bûye (**di nav 5 salan** piştî bi dawî bûna mafê wan), ku ji bo dîtina karê amade ne û **ku di rewşeke dijwar de ne**. Di dema kontrolkirina rewşa dijwar de, dahata kesê xwe tê hesibandin. **Ji 01.07.2018 ve, dahata hevjînê (partner/partnerîn) êdî nayê hesibandin.**
Mîqdara Notstandshilfe: **92% an 95% ji bingehpereya pereya bêkariyê**, heke bingehpere sînorê herî bilind yê alîkariya temamker (Ausgleichszulage) derbas neke.
Heke bêkar **45 salî temam kiriye**, di hesibandina Notstandshilfe de dirêjtirîn demê standina pereya bêkariyê ya ku berê hate pejirandin, wek bingeh tê girtin.

Alîkariya ji bo girtina mesrefên jiyanê û alîkariya mesrefên kursê

Bêkar dikarin, di dema beşdarbûna wan di kursekê an tedbîrekê ya siyaseta bazara karê de,alîkariya ji bo dabînkirina jiyanê (DLU) bistînin, heke pereya bêkariyê an Notstandshilfe têr neke. Ev alîkarî tenê wê demê tê dayîn ku: kurs an tedbîr zêdetir ji 1 hefte bidome û zêdetir ji 16 saetan di hefteyê de be. AMS ji bo parastina hebûna jiyanê bingehên herî kêm dihesibîne: ji bo ciwanên heta 18 salî: € 14,66 rojane ji bo mezinan: € 23,82 an € 33,86 rojane Bêkar ev alîkariyê tenê ji bo wan tedbîrên bazara karê yên bi armanca rast distînin ku derfetên wan yên dîtina karê li bazara karê zêde dikin. Armanc ev e ku di dema fêrbûna pîşeyî, perwerdehiya nû an jî di dema amadebûna ji bo destpêkirina karê de, hebûna darayî ya jiyanê were ewle kirin.
Kesên ku **alîkarî têne dayîn** (Geförderte) di bin **bîmeya nexweşiyê, bîmeya qezayê û bîmeya pensiyonê** de ne. Ev alîkariyên pereyî bi axaftinek şêwirmendiyê ve girêdayî ne û ji bo **hemû demê tedbîrê an kursê** têne dayîn. Têgihîştina fînansekirinê dikare wan têkildar bike: mesrefên kursê, raporên bijîşkî, mesrefên îmtîhanê, mesrefên rêwîtiyê û hwd. Lê li ser **alîkariyên AMSê mafek qanûnî tune ye** (nikare bi qanûnê were daxwaz kirin).

Zêdeperê ji bo demê beşdariyê

Di dema beşdarbûna di perwerdehiya nû an veguherîna pîşe de an jî di tedbîrên egerandina nav karê yên bi fermana AMSê de, kesên bêkar mafê wan heye ku bi pereya bêkariyê re zêdeperêk **rojane ya € 2,67 (2026)** bistînin.

Pêşpereya xizmetên bîmeya pensiyonê

Bêkarên ku pereya bêkariyê an Notstandshilfe distînin û ji bo pensiyona nekarî (Invalidität) an nekarîya pîşeyî (Berufsunfähigkeit) daxwaz kirine, her weha xizmetên xwe distînin, lê bi qasî 3 meh nayên şandin bo dîtina karê. (**Baldarî: heke kes li derveyî welat be, tu xizmet nayê dayîn).** Piştî vê demê, her çend hîn pêvajoya pensiyonê bi dawî nebûbe jî, divê wan dîsa ji bo dîtina karê amade bin. Kesên ku daxwaza pensiyona nekarî an nekarîya pîşeyî kirine, tenê wê demê pêşpereya pensiyonê distînin ku Sazûmana Bîmeya Pensiyonê bi belge piştrast bike ku: nekarîya karê heye, û bi peyda bûna pensiyonê tê hêvî kirin, lê **di nav 2 mehan** ji roja bingehîn (stichtag) re, biryar nayê dayîn

Karê zêde (Zuverdienst)

Ji 01.01.2026 ve, karê zêde ya biçûk (geringfügiger Zuverdienst) di dema standina pereya bêkariyê an xizmetên din ên AMSê de **tenê di çar rewşên taybet û diyar de destûr tê dayîn.** Ev karê zêde destûr e heke: karê biçûk berê ji demeke dirêj berî bêkariyê hebûbe,
kes berî 01.01.2026 ji bo demeke dirêj bêkar bûbe û herî kêm 365 roj xizmetên AMSê wergirtibe, kes berî roja bingehîn herî kêm 365 roj pereya bêkariyê standibe û ya temenê wî/wê 50 sal an zêdetir be ya jî astengiyeke pejirandî ya herî kêm 50 % hebûbe, kes berî destpêkirina karê biçûk ji bo demeke dirêj nexweş bûbe û ji bo wê alîkariyên pereyî standibe.

Heke hemû dahata mehane – her çend ji çend karan jî be – li bin sînorê karê biçûk (Geringfügigkeitsgrenze) bimîne, ev çalakî wekî karê biçûk tê hesibandin.
Lê heke ev sînor derbas bibe, bi awayekî xweber bîmeya mecbûrî di bîmeya nexweşiyê û bîmeya pensiyonê de çêdibe, û dibe ku pêşîna pereyî û bacê mûçeyê (Lohnsteuer) piştî wê, di sala pêş de, bi şêwazeke paşverû were daxwaz kirin.

Agahdariyên girîng

Daxwazên ji bo hizmetên AMS divê li şaxa herêmî ya berpirsiyar were dayîn.
Guhertoyên wekî rewşa dahatê, nexweşî, guherandina cihê jiyanê an jî maneya li derveyî welat divê bi lez, herî dereng di nav heftiyekê de, were ragihandin. Kesên ku bi EDV (komputerê) zanînê hene, dikarin **MeinAMS** bikar bînin û mînakî alîkariya bêkariyê serhêl (online) bixwazin.

Qefl (Sperre): Kesê ku bê sedemekê maqûl dest bi karekî guncav neke an jî rê li ber wî bigire, **6 hefteyan** tu alîkariyê nagire; di rewşa dubarebûnê de **8 hefteyan.**
Li dijî qeflê dikare şikayet (beschwerde) were kirin.

Bîmeya tenduristiyê, qezayê û emeklîyê: Di dema wergirtina alîkariyên AMS de, bîme li gorî ASVG tê peyda kirin. Piştî vegerê ji derveyî welat an jî piştî bidawîbûna wergirtina alîkariyê, bîmeya tenduristiyê hê jî 6 hefteyan didome, şert bi şert ku **berê herî kêm 6 hefte** bi rêz an jî 26 hefte di nav sala dawî de bîmekirî bû.

Xwe-terkî karê/xwe qedandin (Selbstkündigung): Ger kar ji hêla karker/karkerê bi xwe ve were terkkirin an jî bi tawanê xebatkarê bidome, alîkariya bêkariyê an jî alîkariya rewşa tengavî (Notstandshilfe) ji dawiya karê **heta 4 hefteyan** rawestê. Ev tişt demjimêra giştî ya wergirtina alîkariyê kurt nake.

Ragihandinên kontrolê: Kesên ku alîkariya bêkariyê an jî alîkariya rewşa tengavî (Notstandshilfe) digirin, divê di demên diyarkirî de li AMS amade bibin. Ger ev dem bê qewirandin, alîkariya ji wê rojê heta ragihandina şexsî tê rawestandin; demjimêra wergirtinê bi hejmara rojên windabûyî kêm dibe (ji bilî sedemeke girîng hebe). Ger di navbera qewirandinê û daxwazkirinê de **zêdetir ji 62 roj** derbas bibin, ji bo demê ku li **ser** vê demê zêde ye tu maf tune ye.

Rêzikên taybet

1.) Wergirtina alîkariya bêkariyê ya Avusturyayê di dema lêgerîna karê de li herêma EWR/EU û li Swîsreyê

Di dema wergirtina alîkariyên Avusturyayê de, ev derfet heye ku meriv li herêma EWR an jî li Swîsreyê kar bigere û di vê demê de alîkariya Avusturyayê bi herî **zêde 3 mehan** bidomîne. Pêdivî ye ku berê li Avusturyayê herî kêm **4 hefte** li AMS were ragihandin û her weha di nav 1 heftiyê de, ji roja ku bi AMS ya Avusturyayê re hatî peyman kirin, li rêveberiya bazara karê ya welatê ku li wir kar tê lêgerîn **ragihandin an jî tomarkirin** (vormerkung) **were kirin**. Tevî ku li derveyî welatê EU kar tê lêgerîn, dayîna alîkariyê her weha ji hêla AMS ya Avusturyayê ve tê kirin. Ger lêgerîna karê li wir serkeftî nebe, divê wergirê alîkariyê bi qetî berî bidawîbûna demê **sê-mehî (an jî asta herî bilind**) vegere Avusturyayê – heke na, ew hemû mafên din winda dike.

Hişyarî: Veguhestina wisa ya mafê Avusturyayê bo derveyî welat divê bi qetî şexsî li şaxa herêmî ya berpirsiyar a AMS berî derketinê were daxwazkirin.

2.) Wergirtina alîkariya bêkariyê ji herêma EWR/EU û Swîsreyê di dema lêgerîna karê li Avusturyayê de

Ji bo ku di dema lêgerîna karê li Avusturyayê de meriv bikaribe mafê alîkariya bêkariyê ya ji herêma EWR an jî ji Swîsreyê bidomîne, pêdivî ye ku meriv bi xwe li şaxa herêmî ya berpirsiyar a AMS li Avusturyayê were û **belgeya "Portable Document U2" (an jî E303)** ya ku ji hêla rêxistina bîmeyê ya derveyî welat hatiye tije kirin û pejirandin, pêşkêş bike. Tenê piştî vê tomarkirinê ji bo lêgerîna karê re, dikare dayîna alîkariyê ya diravî were destpêkirin. Şertên mafê wergirtina alîkariya bêkariyê her dem li gorî rêzikên neteweyî yên dewleta EWR an jî Swîsreyê têne diyarkirin.

Rêza 1 rojê: Ger li Avusturyayê herî kêm **1 roj** xebatinek hebe ku bi bîmeya bêkariyê re girêdayî ye, wê demê demên bîmeyê yên berê yên li dewletek EWR an jî li Swîsreyê ji bo mafê wergirtina alîkariyeke Avusturyayê têne hesabkirin.

Hişyarî: Sînorguher (Grenzgänger:innen) ew kes in ku li **dewletek EWR/EU** an jî li Swîsreyê dixebitin, lê li dewletek endamê din dijîn û bi rêkûpêk, herî kêm carekê di hefteyê de, vedigerin welatê xwe (dewleta cihê jiyanê). Piştî bidawîbûna xebatê, ev sînorguher dikarin demên xebatê yên xwe bi **"Formular U1"** ya ku ji hêla AMS ve hatiye tije kirin, bi xwe re bînin dewleta cihê jiyanê, da ku li wir mafê alîkariya bêkariyê bikar bînin, ger şertên **rêzikên yasayî yên wê dewletê** pêk bînin. Wergirtina alîkariyê ji bîmeya bêkariyê li dewleta xebatê (Avusturya) tenê wextê gengaz e ku **navenda jiyanê (Lebensmittelpunkt)** bi belge were **îspatkirin.**

Hişyarî: Ji ber ku li vir tenê rêzikên herî girîng hatine vegotin, em ji we daxwaz dikin ku ji bo agahiyên hûrgulî bi dadgehên / desteyên berpirsiyar an jî navendên şîretê re têkiliyê daynin. Em baldar dikin ku tevî ku ev agahî bi baldarî hatiye amadekirin, şaşî dikarin çêbibin û ji ber vê yekê ji bo agahiyên ku di vê pelê agahîyê de ne tu garantî nayê dayîn.

Beratung für Männer und Frauen
1010 Wien, Hoher Markt 8/4/2 Tel: 01 712 56 04
http://www.migrant.at E-Mail: migrant@migrant.at

Beratung für Frauen
1010 Wien, Marc Aurel Straße 2a/2/10 Tel: 01 982 33 08
http://www.migrant.at E-Mail: migrantin@migrant.at

Diese Publikation wird aus Mitteln des Arbeitsmarktservice Wien und der Magistratsabteilung 17 gefördert